

dosarul nr. 3ra-208/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Sîrbu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Clima, A. Malîi, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Pașchevici Iurie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Ministerul Apărării al Republicii Moldova, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 23 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 27 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă

La 02 aprilie 2018 Pașchevici Iurie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că a satisfăcut serviciul militar în cadrul Ministerului Apărării, deținând funcția de șef Direcție în grad militar de colonel, ieșind la pensie pe linia militară la 16 mai 1997, iar în legătură cu situația familială a plecat în Republica Belarus, suspendând pensia din 01 octombrie 2003 până la 01 septembrie 2017.

La întoarcerea în Republica Moldova i-a fost reînnoită pensia și recalculată, fiind stabilit cuantumul acesteia în mărime de 5 333,34 de lei, cu care nu a fost de acord, deoarece la stabilirea cuantumului nu s-au luat în considerație toate recalculările care s-au aplicat în perioada suspendării.

Astfel, suma de bază s-a luat la 01 septembrie 2017 ca 2 401,65 de lei, calculând indexațiile pentru anii 2006-2017 în sumă de 2 931,69 de lei, fiind omis termenul de indexație 2003-2006, când deja pensia de bază în anul 2006 era de 4 703,75 de lei, care, conform indexațiilor la 01 septembrie 2017, trebuia să constituie 10 445,57 de lei și respectiv, la 01 aprilie 2018 urma să fie în mărime de 11 134,98 de lei. Deci, în legătură cu calculul pensiei incorecte nu i s-a achitat lunar

suma de 5 112,23 de lei, iar pe perioada 01 septembrie 2017-01 aprilie 2018 nu i s-a achitat suma de 35 785,61 de lei.

În asemenea circumstanțe, a solicitat recunoașterea ilegalității refuzului nr. P-427/18 din 27.03.2018 al Casei Naționale de Asigurări Sociale; obligarea recalculării pensiei din 01 septembrie 2017 cu stabilirea cuantumului pensiei în mărime de 10 445,57 de lei cu următoarele indexații; încasarea datoriei diferenței între pensia nou-stabilită și cea achitată pentru perioada 01 septembrie 2017 – 01 aprilie 2018 în sumă de 35 785,61 de lei, cu încasarea dobânzii de întârziere și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 24 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Ministerul Apărării a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 27 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial; a fost recunoscut ca neîntemeiat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale, materializat prin răspunsul nr. P-427/18 din 27.03.2018; a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze pensia lui Pașchevici Iurie din 01 septembrie 2017, stabilindu-i cuantumul pensiei lunare în mărime de 10 445,57 de lei cu următoarele indexații; s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i achite lui Pașchevici Iurie diferența dintre pensia nou-stabilită și cea achitată pentru perioada 01 septembrie 2017-01 aprilie 2018 în mărime de 35 785,61 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

La 09 aprilie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 27 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 23 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 27 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel instanța de apel a menționat că conform art. 61 alin. (2) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne (în redacția legii la momentul suspendării), pensiile stabilite militarilor care au satisfăcut sau satisfac serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora urmează a fi recalculat de la data de 1 a lunii în care au fost modificate drepturile bănești stabilite categoriilor respective de militari, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Ulterior, prin Legea nr. 439 din 28 decembrie 2006 pentru modificarea și completarea Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, art. 61 alin. (2) al Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 a fost abrogat, iar alineatul 3 al aceluiași articol a devenit alineatul 2.

Astfel, după abrogarea art. 61 alin. (2) al Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, a fost completat cu art. 64 care stabilea că pensiile stabilite conform prezentei legi se indexează anual, în mărime

integrală la 1 aprilie. Coeficientul de indexare constituie creșterea medie anuală a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent. Indexarea se efectuează din contul bugetului de stat.

Raportând normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de apel a conchis că instanța de fond just a stabilit că este neîntemeiată abordarea organului de stat învestit cu competența de calculare și achitare a pensiilor militarilor, care a calculat pensia lui Pașchevici Iurie conform noilor dispoziții legale, adăugând pentru perioada 2007-2017 indexațiile la pensie stabilite în baza actelor normative, fără a recalcula cuantumul pensiei reclamantului pentru perioada 2003-2006. Or, la stabilirea cuantumului pensiei ce urmează a fi achitat lui Pașchevici Iurie, Casa Națională de Asigurări Sociale urma să ia în considerație prevederile art. 61 alin. (2) al Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, în vigoare până la 01 ianuarie 2007.

În acest context, Curtea de Apel Chișinău a reținut ca fiind plauzibilă concluzia primei instanțe că din vina apelantului, care a stabilit cuantumul pensiei lui Pașchevici Iurie, acesta din urmă a beneficiat de o pensie mai mică pentru perioada 01 septembrie 2017 până în prezent, iar CNAS are obligația de a recalcula pensia reclamantului și a stabili spre plată începând cu 01 septembrie 2017 pensie în mărime de 10 445,57 de lei. Or, de la 01 septembrie 2017 la bază s-a luat suma în mărime de 2 401,65 de lei, calculând indexațiile pentru anii 2006-2017 în sumă de 2 931,69 de lei, fiind omis termenul de indexație 2003-2006, când deja pensia de bază în 2006 era de 4 703,75 de lei, care conform indexațiilor la 01 septembrie 2017, constituie 10445,57 de lei. Deci, în legătură cu calculul pensiei incorecte nu i s-a achitat pentru perioada 01 septembrie 2017 – 01 aprilie 2018 suma în mărime de 35 785,61 de lei.

La 04 decembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 23 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului recurentul a invocat aplicarea eronată a legii materiale.

A menționat că CNAS, conform Hotărârii Guvernului nr. 1427 din 28.12.2016, a preluat doar atribuțiile de stabilire a pensiilor și plata pensiilor stabilite anterior, începând cu data de 01.01.2017, respectiv nu poartă răspundere pentru acțiunile, inacțiunile instituțiilor de forță, când până la data de 01.01.2017 obligația de stabilire/recalculare/plata pensiilor și prestațiilor sociale erau în exclusivitate în competența lor.

La data de 09 ianuarie 2020 Pașchevici Iurie, reprezentat de avocatul Pelin Valeriu, a depus referință, prin care a solicitat de a declara ca fiind inadmisibil recursul depus de CNAS.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Curtea de Apel Chișinău a emis decizia contestată la 23 octombrie 2019. Prin avizul de recepție se atestă recepționare de către CNAS a deciziei instanței de apel la data de 30 decembrie 2019. Prin urmare, se deduce că recursul depus anterior, la 04 decembrie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru